

Október 1.

LISIEUX-I SZENT TERÉZ kármelita apáca

Szentlecke *Iz 66,10–14.*

Evangélium *Mt 18,1–4.*

Testvéreim! A legtöbben úgy vagyunk, hogy öregedő fejjel kezdjük meghallani az Úr Krisztus szavát: „Ha olyanok nem lesztek, mint a kisgyermek, nem mentek be a mennyek országába.” Ha valaki ezt végre meghallja, akkor elkezdődik a halálíg tartó – olykor kilátástalannak látszó – küzdelem, hogy én, a korosodó ember, valahogyan olyan legyek, mint a gyermek, ártatlan és készsége. Ártatlan a rosszban és készsége a jóra: ebben a küzdelemben hányan és hányszor kedvüket veszítik. Az ördög ugyanis megkísért ugyanazzal a kérdéssel, amit Nikodémus tett föl az Úrnak. Nikodémusnak ugyanis az Úr azt mondta: „Bizony mondom neked, aki nem születik újjá, nem mehet be a mennyek országába.” És akkor Nikodémus megkérdezte: „Visszamehet-e valaki az anyja méhében, hogy újra szülessen?!”

A korosodó embert ugyanez úgy kísérti meg, hogy „csak nem leszel ismét gyermeteg, infantilis?!” – Ezért kapunk az Egyházban olyan szenteket, akik egészen kicsi korban meghallják: ha be akarok menni a mennyek országába, akkor olyannak kell lennem, mint a kisgyermek. A ma ünnepelt szent, a Gyermek Jézusról nevezett Teréz, a „Kis” Teréz ilyen.

Mindössze két vagy három éves, amikor ezt a szót már hallja, és hozzá a hívást: „Én téged egészen magaménak akarlak.” Ugyanezt hallotta Szent Ágnes, Sziénai Szent Katalin vagy a mi Margitunk! És egészen fiatalon fölfogták:

engem az Úr hív és kiválasztott magának. És amire felnőtte váltak, készen voltak! A szívük gondolatai megérttek, és ártatlanok maradtak.

Teréz 12 éves korában kezdett el harcolni azért, hogy az Úr menyasszonya lehessen, intézményes keretek között. Kármelita apáca akart lenni. – 3 évig tartott, amíg a családjával, a püspökével, a pápával próbálta megértetni, hogy szándéka nem kamaszos fellobbanás: „én szeretni akarom az Úr Krisztust teljesen”.

Amikor végre beléphetett a Kármelbe, a kolostorban is meg kellett vívnia a maga harcait, és mindössze 9 év múlva meg is halt.

Úgy tűnik azonban, ott benn, a kolostorban az öreg apácák is megéreztek valamit ennek a léleknek az őszinte Krisztus-szerelméből. Mert nem küldték el egy másik kolostorba, nem irigykedtek rá, hanem befogadták – fiatal kora ellenére társukká fogadták krisztuskövető útjukon.

Teréz pedig nagyon kemény kísértésekkel küzdött az Úrért. Az Úr megengedte, hogy épp a hitében érjék nagy kísértések. Innen, a világból nézve, az ember először föl se fogja, micsoda gyötrelem lehet napról-napra, napirendszerűen teljesen odaadó életet élni az Úr Krisztus szeretetéért, s közben küzdeni a szörnyű kérdéssel: „igaz ez az egész?!”

A kísértés ilyen szituációban úgy fogalmazódik meg, hogy „te csak ne álmoldozz arról, hogy Krisztust szereted! Te nem vagy normális. Talán hisztérikus is vagy. De ha mégis normális vagy, miből gondolod, hogy Isten, akinek te oda akarod adni az egész életedet, először is van, létezik?! – másodszer elfogad téged?!”

Szent Terézről följegyezték, hogy a halálos ágyán is ezzel a kísértéssel küzdött. A bennünket szerető és mindenható Isten kegyelmével meg tudja tenni ezt a csodát is, hogy miközben ilyen kísértések zsonganak valakinek a

fülében meg a fejében, a szíve mélyén tudja: az én Istenem VAN, és a szeretetemnek a legnagyobb fokát pontosan azzal tudom megmutatni, hogy ezt a harcot megküzdöm Vele és Érte!

Ezért lehet példaképe és oltalmazója mindegyikünknek ez a 24 évesen a mennyországba ment, Gyermek Jézusról nevezett Terézia.

Kérjük meg őt, engedje, hogy vele együtt imádkozzuk szentáldozás után a Magnificatot. És amikor olyan kísértések érnek minket, mint őt, segítsen! S példájának fénye világítson számunkra, ha esetleg minden elsötétedik körülötünk. – Mert a mi Istenünk VAN!, bennünket szeret és aki az állapotának megfelelően próbál „kicsi” lenni és igazán odaadni önmagát, azt az Úr Krisztus szereti és elfogadja. Amen.

Október 2.

SZENT ÓRANGYALOK

Szentlecke *Kiv 23,20–23.*

Evangélium *Mt 18,1–10.*

Testvéreim! Ma az órangyalok és velük együtt az összes szent angyalok ünnepnapja van. Az angyaloké, akik személyek. Értelmük és akaratauk van, de testük nincsen. És ez nem fogyatékoságuk, ez nem hiba részükről, nem hiány, hanem tökéletesség.

Amikor ábrázolni kezdték az angyalokat, mindig szárnyat adtak nekik. Már az ókorban is, amikor még állatalkamban, griffként ábrázolták őket.

A keresztény ábrázolások az angyaloknak általában emberi alakot adnak, kisgyermeket vagy érett emberalakot, olykor csak egy fejet, de mindig szárnyuk van. És ezzel mi ki tudjuk fejezni azt, hogy az angyalok nincsenek lekötve az anyagba. Nincsenek helyhez kötve. Valahogy úgy vannak, úgy viszonylanak hozzánk, mint – az állatvilágból kölcsönözve a példát – az égen szárnyaló madarak a baromfiudvar tyúkjaihoz, kacsáihoz, libáihoz. Tökéletesebbek nálunk. A mennyország lakói. A szent angyalok beletartoznak az Isten országába.

A legutóbbi évtizedeknek a nagy fölfedezése – főként a szociológusoké –, hogy az emberi világ fő jellemzője, hogy személyekből áll, a személy szolidáris a többiekkel, azaz értékeli a többieknek az életét, és ha rend van, akkor alá- és fölérendeltségi viszonylatokban tiszteletben tartják egymást az emberek. Az alacsonyabb szinten álló nem irigykedik a fölötte lévőre, aki pedig valamilyen hatalom birtokában van, az engedi, hogy az alatta lévőök tegyék a maguk dolgát. És csak akkor avatkozik be, amikor az az alatta lévő valamit nem tud megoldani.

Ez óriási fölfedezés a világ számára, jóllehet a jó Isten teremtett világában, amióta a teremtés fennáll, ez így van! Az angyalokra is érvényes, az egész szellemvilágra érvényes, hogy a teremtő Szentháromság a maga végtelen gazdagságában és szeretetében nagyon gazdag világot teremtett, s a szellemi lényeknek fölkínálta: vegyetek részt az én világomban! A teremtésben is! Mi emberek is erre kaptunk meghívást. Hogy a saját életünk formálásával meg a munkánkkal vegyünk részt a teremtésben. És vigyük előre a teremtést a tökéletességéig.

Ezt a feladatot és lehetőséget kapták a tiszta szellemi lények, az angyalok is. És amikor az Egyház a kinyilatkoztatás birtokában és a hit fényében elgondolkodott erről a

szellemvilágról, fölfedezte, hogy ott is hierarchia van: a kilenc angyali kar – amelyről egyikünk-másikunk talán még tanult is hittanórán – nem a mesék világába tartozik, hanem valamit jelez a szellemvilág, az angyalvilág rendjéből. Van-
nak szellemek, akik közvetlen környezetét alkotják a Szent-
háromságnak: ezek a kerubok, szeráfok meg a trónusok. Azután van egy csoport, a kilenc kar közül három – fejedelemségek, hatalmasságok, uralmak –, amely már az ember világával kapcsolódik. A következő hármas csoport pedig – angyalok, a főangyalok és erősségek – már egy-egy emberhez vagy kisebb embercsoporthoz kapja az éppen aktuális küldetést: üzenetet kell átadnia (látomásban, mint Gábrrielnek az Angyali Üdvözlettel, vagy egy álomban, mint Józsefnek, vagy egyszerűen csak a jó sugalmazásával), vagy más módon kapja a szolgálat feladatát: légy egy városnak az őrangyala, te egy népnek az őrangyala, ti pedig személyeknek. És megkapják a küldetést, mely az őrangyalt személy szerint hozzánk küldi. Amint az ember az Isten iránti szeretetét a felebarát szeretetével mutatja meg, úgy az angyalok is azt a feladatot kapják, hogy minket szeretve és szolgálva – őrizve, támogatva, a jóra serkentve – mutassák meg a szeretetet, amely Isten iránt van bennük.

Jó dolog az, ha az őrangyalával valaki jóban van. Elfogadja, szereti, hallgat rá. És tudja szólítani. Abban a kicsi gyerekimában, ami úgy kezdődik, hogy: „Szívem első gondolata...” – a végén ott van: „Szűzanyám és őrangyalom, legyetek énvelem!” – Ez fontos kérdés. Mert az őrangyal képviseli és közvetíti felénk a gondviselő Isten konkrét szeretetét, ami kinek-kinek személy szerint szól. Az Egyház tanítja, hogy a legkisebb angyal sokkal-sokkal értelmesebb, sokkal jobban tud szeretni, sokkal tisztább, mint a legnagyobb emberi szellem. És az angyalok a mennyországban vannak. Ezért ha valaki engedi, hogy az őrangyala segítse és

vezesse, olyan oltalmat kap, amit mi emberek egymásnak nem tudunk adni, még a legbrilliónsabb biztosítóintézet sem. Az őrangyal olyan biztonságos utat biztosít egészen a mennyországig, amit senki emberfia a másíknak, de önmagának sem tud biztosítani.

Adjunk hálát a mi Istenünk gondviselő szeretetért, az őrangyalunk szeretetért. Köszönjük meg az őrangyalunknak, hogy eddig vigyázott ránk, és mondjuk el neki, hogy szeretnénk követni a sugallatait, szeretnénk támogatásával hűségesen megmaradni az üdvösség útján. Mert akkor hazakeresztünk. Amen.

Október 4.

ASSISI SZENT FERENC a ferences rend alapítója

Szentlecke *Gal 6,14–18.*
Evangélium *Mt 11,25–30.*

Testvéreim! Ma a ferencesek nagy ünnepe van. Mindazok, akik úgy fohászknak Szent Ferenchez, mint atyjukhoz és tanítójukhoz, hálát adnak érte Istennek. S egész életük azzal telik, hogy próbálják ezt a nagy tanítót követni.

Mi, többiek, akik az Egyházban élünk, kicsit távolabbról csodáljuk ezt a szentet. Hálát adunk érte és fohászknak hozzá mi is. Ma azért, hogy a szegénységének a titkából egy kicsit elleshessünk tőle.

Szent Ferenc egyik nagy titka ez: kegyelemként újra fölfedezte, mit jelent a lelki szegénység, amit jó mindegyikünknek látni, ízlelgetni, mégpedig a gyakorlatban ízlelgetni, mert a mai világ egyik alapvető bajának orvossága. A

lel-ki szegénység ugyanis nem az a nincstelenség és nyomor, a-mi ma a világot annyira gyötri és nagyon sötét dolgokat vetít előre. Az evangéliumi szegénység nem az, hogy valaki el-vesztette a lakását, elvesztette a családját, elvesztette min-denét, hajléktalanul bolyong az aluljárókban – nem ez a lelki szegénység. Ferenc ezt fedezte föl.

Amikor ezen a fölfedező úton elindult, már elmúlt 20 éves. Az az embert szerető Krisztusnak a titka, hogy miért pont Ferencet szemelte ki erre és választotta ki erre. Őt, aki egy gazdag család egyetlen gyermeke. Minden ott volt körülötte, amivel egy gyereket el lehet kényeztetni. Még a nevében is megmutatkozik, mert beceneve van. A Ferenc-Francesco névnek nincsenek bibliai előzményei. Ez a név a papától származik, aki a kisfiú keresztelésekor azt mondta: János legyen a neve. Az lett. De ahogy cseperedett ez a gyermek, mind jobban megmutatkozott benne édesanyja – aki francia volt – kedvessége és szeretetreméltósága, s a papa, aki nagyon szerette a feleségét, úgy kezdte szólni, becézni a kicsi fiút: te kis francia! Francesco!

Ferenc lovag akart lenni, híres ember akart lenni, és ehhez minden adottsága megvolt. Amikor azonban elmúlt 20 éves, mint később Loyolai Szent Ignáccal¹, vele is történt valami, ami teljesen megváltoztatta az életét, megtérítette. Assisi és Perugia háborúzott, s természetesen Ferenc is részt vett benne, de egy veszett csata után börtönbe zárták. Ráadásul megbetegedett, és akkor kivilágosodott előtte: „Uram, Istenem, mit ér mindaz, amit eddig annyira szerettem, ha egyik napról a másikra ennyire távol kerül tőlem, a halál közelségét érezve pedig az a kérdés vetődik föl, hogy egyáltalán a következő pillanat még az enyém lesz-e?!”

¹lásd július 31-én

És engedte, hogy a kegyelem, Isten szeretete vezetni kezdje. Szabadulása után éjszakákat töltött egy düledező kis kápolnában, ahol a feszület előtt könyörgött: „Uram, mutasd meg nekem a Te utaidat! Mutasd meg, merre kell nekem mennem!” A feszület válaszolt: „Ferenc! Menj és erősítsd meg az én düledező Egyházamat!” – És ez lett az élete, meg a szegénység.

Ferenc belső világosságban kezdte látni, hogy eddig mindent úgy nézett: mi hasznom van ebből, mibe kerül ez nekem, hogyan mutathatom meg általa, hogy én vagyok az erősebb?! Fölsismerte magában azt az evangéliumi szegénységgel teljesen ellentétes lelki „gazdagságot”, látásmódot, melyben mindennél fontosabb szempont: mi hasznom van belőle és mibe kerül ez nekem?!

Ferenc megtanulta, és a követőinek átadta, hogy igazán szeretni csak úgy lehet, ha egy dolognak nem a hasznossága a kérdés, hanem a léte okoz örömet. Ha nem az én gyarapodásom a cél, hanem hálát adok érte a Teremtőnek, és legfeljebb annyi a kérdésem: mi jót lehet ezzel tenni bárki javára? Semmi több.

Akár ferences valaki, akár nem, jó föltennünk magunknak a kérdést: milyen szemmel nézem a dolgokat, és főleg milyen szemmel nézem a felebarátomat? A mellettem lévő másik embert, a gyerekeimet, a férjemet, beleértve mindenkit. Mert a lelki „gazdag” el tud jutni oda, hogy férj létére elkezd számolgatni: Mibe is került nekem ez az asszony?! Van-e belőle valami hasznom?! Ugyanezt a gyerekekkel szemben is végig lehet gondolni... Meg a teremtett világgal is végig lehet gondolni... – A környezetét elszennyező ember, a világot elhasználó ember így lát: ami hasznom van belőle, azt mielőtt kizsegeelem, nekem lehetőleg semmibe ne kerüljön...

Egy lélekben szegény pedig úgy tekint a felebarátra, hogy Isten ajándéka ő is, mint a saját életem. Hála érte az Úrnak. Tehetek-e érte valamit? – És így néz az Úr Krisztusra is: Uram, Istenem, tehetek Érted valamit?

A lélekben szegény ember kezd el igazában szeretni. Az Énekek éneke mondja: Aki igazán szeret, az, ha mindenét odaadta azért, akit szeret, úgy érzi, semmit sem adott; úgy tekint, hogy semmit, semmit sem adott, ahhoz képest, aki az övé lett, s akinek odaadhatja magát.

Ez Szent Ferencnek is a titka: mindenét odaadta, hogy a megfeszített Krisztust magáénak vallhassa. S hogy a szeretetben milyen közel került ő a megfeszített Krisztushoz, annak jeleként láthatóvá váltak a kezén, a lábán, az oldalán a megfeszített Krisztus sebhelyei, a stigmák.

Hálát adunk érte az Úrnak, és kérjük, segítsen nekünk a lélek szegénységét fölfogni. Azután pedig, ha a lelkiismeretünk végigtekint rajtunk, és azt kell megállapítanunk, hogy Uram, Istenem, ne haragudj, de nekem a dolgok még aszerint válnak ketté, hogy ez hasznos, ez meg nem, ezért kell valamit adnom, ezért meg nem, akkor Szent Ferenc segítsen nekünk megtérni! Megtérni a lélekben szegény szemléletre! Hogy alkalmassá váljunk arra az igazi szeretetre, amivel szeretni tudjuk egymást és szeretni tudjuk az Istent! Amen.

Október 6.

SZENT BRÚNÓ
áldozópap, a karthauzi rend alapítója

Szentlecke *1Jn 2,15–17.*
Evangélium *Mt 19,16–26.*

Testvéreim! Szent Brúnó a 11. század szentje. 1030 körül született, s egészen fiatalon úgy érezte, hogy papnak kell lennie. A szülőföldjén, Kölnben kezdett tanulni, majd a híres reimsi iskolába ment. 16–18 éves lehetett, amikor Magyarországról jött a hír, hogy megölték Gellértet, meg a többi magyar püspököt. És Brúnó nem riadt meg, hanem ment tovább és pap lett. Azután tanítani kezd Reimsben, a székesegyházi iskolában. Akkor még nem voltak egyetemek, se Párizsban, sehol, a legmagasabb szintű iskola az volt, ahol ő tanított.

Brúnó ragyogó tanár volt. Följegyezték, hogy az órai végén ismételten tapsviharban törték ki a tanítványai. Tanított irodalmat, szentírástudományt, s egyszer csak kezdte látni, hogy a kollégái mennyire fontosnak tartják a tekintélyt meg a hatalmat. Nem egészen értette, miként lehetséges, hogy miközben valaki az evangéliumot hirdeti meg az Egyháznak a dolgait intézi, közben elegáns, rátarti, gazdagságra tör és hiúságában rendkívül érzékeny.

Azután egyszer csak megszólalt a tulajdon lelkiismerete: „Brúnó! Hányszor magyarázol magad is szentírási mondatokat – például a gazdag ifjú történetét –, és vajon te hogyan állsz az Úr szavával, aminek a hirdetője vagy?!”

Brúnó már korosodó pap, amikor megtörtént a nagy összeütközés VII. Gergely pápa¹ és IV. Henrik császár között. Látva az invesztitúra-harcot, Brúnóban elkezdett érlelődni az elhatározás, hogy ebből a világból el kell mennie valahova, mert ebben a harcban neki nincs helye, illetve helye a pápa oldalán van, de a többiek ezt nem értik.

Néha fölvetette a kérdést kanonoktársai körében: Nem gondoljátok, hogy túlságosan zajosan élünk?! Nem gondoljátok, hogy jobban az Úr Krisztusra kellene figyelni?! – De nem hallották meg a szót. Ő pedig az egyik reggelen bekopogott az érsekhez, és kérte: Érsek úr, bocsásson el engem. Én elmegyek remetének. – De miért? – Úgy érzem, nem szabad itt maradnom, engem az Úr Krisztus elhív, el kell mennem remetének.

Elment. És egy-két év után jöttek utána társak. Ketten, hárman, négyen. Belőlük lett a karthauzi rend, a néma barátok, ahogy mi magyarok neveztük őket, hiszen a rend nálunk is megtelepedett. Ezekben az örökös hallgatásban élő szerzetesekben az Egyház megkapta a jelet, hogy az igazságra így is lehet reagálni. Arra az igazságra, amit Szent János is kimondott: ez a világ elmúlik, s nem marad meg más, csak aki szereti az Istent.

Azt, hogy a világ múlik, minden ember érzi és éli. De e tapasztalat a világot szerető emberekből azt a választ váltja ki, hogy ha a világ elmúlik, akkor addig kell megragadni élvezeteit, mindent, ami jó benne, amíg van! Már az ókoriak megfogalmazták a jelszót: „Élvezd az napot, amíg van! Minden percnél szakítsd le a virágát és a gyümölcsét.”

Ezek a Brúnó-típusú emberek ezzel ellentétes következtetést vontak le a fölismeret igazságából: „Ha a világ elmúlik, és lehet tudni, hogy van valami, ami megmarad,

¹lásd május 25-én

akkor nekem az kell, ami megmarad! És éppen ezért elhagyok mindent, ami elmúlik, és elkezdek ragaszkodni ahhoz az egyhez, ami megmarad: Isten szeretetéhez.”

A szeretetességnek két nagy vonulata van. Az egyik a közösségben élő szerzetesek és szerzetesnők, a másik a remeteségben élők. De mindegyikünk életében megvan ez a két vonulat: a közösség, meg a magány. S nem kellene félni a magánytól meg a csendtől. Mert közösségben építő módon jelen lenni, úgy, hogy az a többieknek javára váljék, igazán az tud, aki a csöndben és a magányban Istennel van együtt. Aki fél és menekül a magánytól, az megfosztja magát attól a lehetőségtől, hogy Isten igazsága szemtől szemben, neki megszólaljon. És ezzel igazában el is vész a lehetőség, hogy a közösségben pozitíven és építő módon tudjon jelen lenni. A csöndben és a magányban ugyanis Isten beszél a lélekhez.

Imádkozzon értünk Szent Brúnó, hogy a magánynak azt a formáját, ami személy szerint mindegyikünknek lehetősége, becsüljük. Ne meneküljünk a csendtől, hanem engedjük, hogy a mi Istenünk beszéljen hozzánk. Hogy szeretni tudjuk Őt, és amikor a közösségben vagyunk, építeni tudjuk a többieket. Amen.

Október 7.

RÓZSAFÜZÉR KIRÁLYNŐJE

Olvasmány *Péld 8,22–36.*

Evangelium *Lk 1,26–38.*

Testvéreim! A Rózsafüzér Királynője ünnepe esztendőről esztendőre emlékezteti az Egyházat arra az anyai oltalomra, amit a Szűzanyától kapott, s amit ma is remélünk és biza-lommal kérünk. Mert ezt az ünnepet 1572-ben rendelte el a Szent V. Pius pápa,¹ a lepantói győzelem emlékére, melyet a keresztény hajóhad a törökök fölött aratott.

Az Egyház ezen a napon mindig buzdítja a gyermekeit, hogy szeressük, imádkozzuk a rózsafüzért, hiszen aki rózsafüzérezik, azt a Szűzanya elkezdi tanítani az üdvösség nagy titkaira. Az öröm, a fájdalom és a dicsőségek titkaira.

Ez a mai nap azonban kiemelkedik az esztendőnként visszatérő ünnepek sorából, mert a Nagy Jubileum Évében ma és holnap a püspökök jubileuma van. A világegyház ösz-szes püspöke, aki csak mozogni képes, most ott van Rómá-ban. Mintegy háromezer püspök a Szentatya hívására útra kelt, hogy kifejezzék a világegyház összetartozását napkelet-től napnyugatig, északról délig, mind az öt kontinensen. Lát-hatóvá válik, hogy az Egyház Péterre épül, Péter pedig hol-nap odavezeti az Egyházat a Szűzanyához. Ahhoz a Boldog Asszonyhoz, aki hitt és Anyja lett a megtestesült Igének. Anyja lett az Egyháznak.

Ma este 6-kor a Szent Péter téren az Egyház imádkozza a rózsafüzért. Ott lesz a fatimai kegyszobor, mely őrzi az

¹lásd április 30-án

1917-es fatimai jelenések emlékét meg a tanítását. És az Egyház őrzi az emlékezetet, és megteszi, amit a Szűzanya kért: imádkozzátok a rózsafüzért.

Aki majd a televízión nézheti, figyeljen föl arra, hogy mennyire láthatóvá válik majd a világegyház abban, hogy az öt tizedet egy-egy földrész képviselője fogja vezetni: Óceá-nia, Afrika, Amerika, Ázsia, Európa hangján szólal meg. Az ötödik tizedet a portugáliai kolostorból az a Lúcia nővér vezeti, aki egyike a fatimai látnokoknak, és még él. Több mint 90 éves. De él. Itt a földön.

Holnap pedig a Szentatya megteszi újra, amit a Szűzanya kért: följánlja a világot, az Egyházat a Szűzanya szeplőtelen szívének. Ez a szentmise majd holnap 10-kor kezdődik. Nekünk, akik nem vagyunk ott Rómában, most módunk van megtapasztalni azt, hogy lélekben mennyire közösségekben lehet lenni, testben távollévőkkel is, a Szentatyával, az ott imádkozókkal, a Szűzanyával is.

Szeressük a rózsafüzért. És amikor imádkozzuk, merjünk odakuporodni a Szűzanyának a lábához. Kérni és hallgatni az ő tanítását. Mert aki őt hallgatja, az Élet anyját hallgatja. És aki tőle tanul, az élni tanul. Amen.

Október 8.

MAGYAROK NAGYASSZONYA

Olvasmány *Sir 24,24–31.*

Evangélium *Jn 2,1–11.*

Testvéreim! Kevéssel több, mint 100 esztendeje annak, hogy nekünk magyaroknak külön ünnepünk lett a mai nap: *Magyarok Nagyasszonya* ünnepe. 1896-ban XIII. Leó pápa ajándékozott meg vele minket, annak emlékezetére, hogy Szent István király az országot följánlotta a Boldogságos Szűznek és megkérte, legyen Nagyasszonya a magyarságnak, ennek az országnak, a magyar népnek.

Ma, amikor a püspökök jubileumi zárandoklaton vannak Rómában, délelőtt 10-kor kezdődik egy szentmise a Szent Péter téren. Az összes püspök koncelebrál a pápával. A szentmise végén közösen elimádkozzák a följánló imádságot, amiben a világot, az Egyházat, a következő időket följánlják a Boldogságos Szűz Mária szeplőtelen szívének.

Amikor Szent István király a halála előtt a Szűzanyának adta országát, nem egy erőtlén, a jövőt kilátástalannak látó öregember utolsó, kétségbeesett kiáltása szállt az ég felé: „Mária segíts!” Épp ez a mai följánlás nagyon jól mutatja, mit is jelent egy ilyen gesztus az ember részéről. Mit jelentett az, amit Szent István értünk és a nevünkben tett.

Sajnos a híradások meglehetősen hézagosak. Arról alig-alig lehetett hallani, hogy tegnap este ugyanott, a Szent Péter téren, a fatimai kegyszobor jelenlétében volt egy szertartás, melyen elimádkozták a rózsafüzért. A Szentatya fontosnak tartotta, hogy a püspökökkel és a jelenlévő sok tízezer hívővel tegnap este előkészítse a mai följánlást,

mintegy elébe imádkozzon, megtéve, amit a Szűzanya Fatimában kért: imádkozzátok a rózsafüzért.

A merénylet után, amikor a Szentatya már tudott mozogni és elment Fatimába, már följánlotta az Egyházat meg a világot, de a Szűzanya kérése az volt, hogy a Szentatya a püspökökkel együtt tegye meg ezt a följánlást, hogy így az egész világot át tudja ölelni.

1984-ben, amikor szentév volt, március 25-én a pápa a televízió meg a rádió segítségével hívta a püspököket maga köré és tette meg a följánlást. Ennek a följánló imának a szövege a kezünkben van, egy-két részletet hadd olvassak föl belőle. Így kezdődik:

„Ó, emberek és népek Anyja, aki ismered minden szenvedésünket és reményünket, te, aki anyai szíveddel érzed a mai világban folyó összes harcot a jó és a rossz, a világosság és a sötétség között, halld meg kiáltásunkat, melyet a Szent-lélektől indítva közvetlenül a te szívedhez intézünk. Öleld át az anya és az Úr szolgálóleánya szeretetével emberi világunkat, melyet az emberek és népek földi és örök sorsa miatti aggódással följánlunk és neked szentelünk. Különösen neked ajánljuk és neked szenteljük azokat az embereket és nemzeteket, amelyeknek különlegesen szükségük van erre a följánlásra és neked-szentelésre. Oltalmad alá futunk Isten-nek szent anyja, könyörgésünket meg ne vesd szükségünk idején.”

Azután ebben az imádságban a Szentatya elmondja, hogy mi nem csak azért kérjük a segítségét, mert bajban vagyunk. Ezt az Egyház folyamatosan teszi minden szenvedő és bajba jutott tagjában. Hanem azt látjuk meg a hittel és érjük föl ésszel, hogy szükségünk van a megváltásra, és Krisztus Egyházában mód van a megváltás gyümölcseiben való részesedésre, amelyeknek Anyja a Boldogságos Szűz. Ebben a följánlásban az egyik nagy mozzanat a részesedni akarás.

Nem rimánkodunk, hanem tudjuk, hogy valamire szükségünk van, és értelmes, felnőtt emberként kifejezzük a szívünk nyitottságát, hogy várjuk a megváltás gyümölcseit. Ugyanakkor felnőtt, érett, érlelődő keresztényekként – a hívők is, papok is, szerzetesek is, püspökök is, a pápa is – már fölfogtuk, hogy valamiből részesedést kérni akkor becsületes, akkor felnőtten emberi, ha a magam részéről hajlandó vagyok részt venni a magvetésben is, az érlelésben, az aratásban is.

E följajánlásnak a másik nagy mozzanata ez. Hogy a pápa följajánlotta – és följajánlja ma is – önmaga, a püspökök, a papok, a szerzetesek, az egész világegyház nevében az együttműködési készséget. Részt akarunk venni az Egyházban a megváltás művében. Mindegyikünk azzal, amire képes, abban az állapotban, amiben élünk. Azokat a terheket viselve, amiket viselnünk kell, és megtéve azokat a szolgálatokat, amiket egymásnak, az Úr Krisztus kedvéért, a Szűzanya kedvéért megtehetünk.

Olyan jó lenne megtalálni a televízióban azt az adást, azt a csatornát, amelyik ezt a szentmisét közvetíti. A RAI közvetíti. Hogy magyar adók közvetítik-e, nem tudom. A szentmise végén, a szentáldozás után fog elhangzani ez a följajánló ima. Meg lehetne tenni, hogy a kezünkben ezzel az imádsággal veszünk részt a televízió által abban, ami ott a Szent Péter téren történik.

Egyébként itt azonnal láthatóvá válik, hogy ha a Szűzanya felé közeledik az ember, tőle annyi bölcsesség meg annyi anyai szeretet árad, hogy azonnal gyógyulni kezdenek a bajaink. Mert ha valaki fölfogja ezt az igazságot – én akkor vagyok becsületes, ha részesedést követelve részt akarok venni a javak, a gyümölcsök születésében is, tehát a munkában is –, sok megoldhatatlannak látszó probléma

kulcsát kapja meg. Például a minden országban jelentős kisebbségi kérdés megoldásának a kulcsát.

Egyébként családokban is jelen van ez, közösségekben is, személyes kérdésekben, kapcsolatokban is: amíg az egyik úgy érzi, hogy neki joga van – csak – követelni, a másik pedig azt érzi: te nem csinálsz érte semmit, milyen alapon követelsz tőlem bármit is ..., addig nincs megoldás. Addig az van, hogy aki erősebbnek érzi magát, mert úgy tűnik, a többség vele van, egyszer csak lecsap a másikra. Amitől az a másik természetesen előre fél.

Míg ha kölcsönösen azt érzik egymásról és azt látják egymásról emberek, közösségek, családtagok, népcsoportok, hogy ki-ki megteszi azt amire képes, mégpedig a közjó érdekében, akkor van kedve a nagyobbak, az erősebbnek a közjából esetleg még többet is adni, mint ami a szoros igaz-ságosság alapján a másikat megilletné.

Ez a lélek rendjében is így van: ha az ember bűnbocsánatot kér, akkor meg kell bocsátania; ha kegyelmeket kér, akkor jónak kell lennie; ha az üdvösségre vágyik, azért valamit tennie is kell, és nemcsak a maga üdvösségéért, hanem a többiek üdvösségéért is.

Lélekben legyünk egyek a Rómában lévőekkel, akik között ott vannak a bennünket képviselő testvéreink, mert ma van a magyar nemzeti zarándoklat napja Rómában. Ezekben a napokban legyünk velük lélekben egyek! És azt az imát, amit a Szentatya mond, a magunk Amen-jével írjuk alá. Hogy ez a nevünkben is hangzik. Hangzott. Ugyanakkor ezt a képletet, hogy ha az üdvösséget akarom, részesedni akarok benne, akkor azért tennem is kell valamit... – ezt a képletet fogadjuk be a szívünkbe. A Boldogságos Szűzet, Nagyasz-szonyunkat pedig kérjük meg, hogy tanítson és a

kellő pillanatban szóljon. Mert neki van hozzá figyelme,
van hozzá szeretete és van hozzá hatalma. Amen.

II. JÁNOS PÁL PÁPA FELAJÁNLO IMÁDSÁGA A SZÚZANYA SZEPLŐTELEN SZÍVÉHEZ

2000. október 8.

1. „Asszony, íme a te fiad!”

A Jubileumi év vége felé közeledve – melyben te, Anyánk, ismét felajánlottad nekünk Jézust, tisztaságos méhed gyümölcsét, a testté lett Igét, a világ Megváltóját –, különös édességgel hangzanak számunkra a szavak, melyekkel Ő anyánkká tett és rád bízott minket: „Asszony, íme a te fiad!”

Amikor Krisztus Rád bízta János apostolt, s vele az Egyház minden gyermekét, sőt minden embert, nem halványította el, sőt megerősítette, hogy kizárólagosan ő a világ Üdvözítője. A te fényességed semmit el nem vesz Krisztus ragyogásából, mert Őbenne és Őerte élsz. Benned minden „fiat”. Te vagy a Szeplőtelen, te vagy az áttetszőség és a kegyelemmel teljes.

Nézd, itt vannak körülötted a gyermekeid az új évezred küszöbén. Az Egyház ma – Péter utódának szavával, mellyel egyesül a világ minden részéről itt összegyűlt pásztorok szava – a te anyai oltalmad alatt keres menedéket, és biza-lommal kéri közbenjárásodat a jövő kihívásaival szemben.

2. A kegyelem ezen esztendejében oly sokan éltek át és élnek át most is annak az irgalomnak túlaradó örömét, melyet az Atya Krisztusban ajándékozott nekünk. A világon szerte élő részegyházakban, s még inkább itt, a kereszténység központjában a legkülönfélébb állapotban élő emberek nyerték el ezt az ajándékot.

Itt ujjongott a fiatalok kitörő lelkesedése, itt szálltak az ég felé a betegek sóhajai. Ide zarándokoltak papok és szer-

zetesek, művészek és újságírók, kicsinyek és felnőttek, munkások és tudósok, szeretett Fiadban valamennyien felismerték Isten Igéjét, aki méhedben testet öltött. Közbenjárásoddal nyerd el számunkra, hogy ennek az évnek gyümölcssei el ne enyésszenek, és a kegyelem magvai kibontakozzanak annak az életszentségnek teljességéig, amelyre valamennyien meghívást kaptunk.

3. Ma gondjaidra bízunk a reánk váró jövőt, s kérünk, kísérd minket utunkon. Rendkívüli korszakban élő emberek vagyunk, korunk amilyen nagyszerű, annyi ellentmondást rejt magában.

Az emberiség kezében hallatlan erejű eszközök vannak: kerré varázsolhatja, vagy romhalmazzá teheti e világot. Rendkívüli beavatkozási képességre tett szert még az élet keletkezése terén is: az erkölcsi törvény keretei között jóra használhatja ezt is, de engedhet a korlátokat nem tűrő tudomány elvakult gőgjének, és eltiporhatja a mindenkit megillető emberi méltóságot is. Az emberiség eddig nem látott mértékben választút előtt áll. És az egyedüli és teljes üdvösség ismét csak a te fiadban, Jézusban van, ó Szentséges Szűz!

4. Ezért, Anyánk, János apostolhoz hasonlóan be akarunk fogadni Téged a házukba, hogy tőled tanuljunk hasonlónak válni Fiadhoz.

„Asszony, íme a gyermekeid!” Itt vagyunk nálad, hogy anyai gondjaidra bízunk önmagunkat, az Egyházat, az egész világot. Kérleld meg értünk szeretett Fiadat, hogy bőségesen ajándékozza nekünk a Szentlelket, az igazság Lelkét, az élet forrását.

Esd ki számunkra és velünk együtt, mint Pünkösdi napján a körülötted lévő első jeruzsálemi közösségben tetted.

A Szentlélek nyissa meg szívünket az igazságosság és a szeretet számára, ő vezesse az egyes embereket és a nemzeteket kölcsönös megértésre és a béke erős akarására.

Reád bízunk minden embert, kezdve a leggyengébbeken: a még meg nem született magzatokat, a szegénységbe és szenvedésre születetteket, az élet értelmét kereső fiatalokat, a munkanélkülieket, az éhségtől és betegségtől szenvedőket. Reád bízunk a szétesett családokat, a segítség nélkül maradt, magányos és reménytelen öregeket.

5. Ó, Anyánk, aki ismered az Egyház és a világ szenvedéseit és reményeit, állj gyermekeid mellett az élet mindennapos próbatételeiben, és segíts, hogy közös erőfeszítéseink hatására a sötétség ne borítsa el a világosságot. Üdvösség Hajnala, rád bízunk utunkat az új évezredben, hogy vezetéssel minden ember fölfedezze Krisztust, a világvilágosságát és egyetlen Üdvözítőjét, aki az Atyával és a Szentlélek-vel uralkodik a századok századain át. Amen.

Október 9.

PÁRIZSI SZENT DÉNES püspök és társai, vértanúk

Szentlecke *2Tim 4,1–8.*
Evangélium *Jn 10,11–18.*

Testvéreim! Szent Dénes Párizs első püspöke volt. Szent Fábían¹ pápa hat társával küldte Galliába ezt a római születésű papot, s mielőtt útnak indultak, püspökké szentelte

¹lásd január 20-án

őket. Dénes Párizsba került, és közel 30 évig a szegényeknek, a nincsteleneknek hirdette az evangéliumot. Azután 285-ben az egyik papjával meg a diakonusával elfogták, halálra ítélték és lefejezték őket. A sírja Galliának és később Franciaországnak is nemzeti szentélye lett. A francia királyok valamennyien e sír köré temetkeztek.

Dénes legendája elmondja, hogy a halála előtt egy angyal meglátogatta, és megmondta neki: „Dénes, készülj, vértanú leszel” – és megmutatta a helyet, hol legyen a sírja. Miután lefejezték őket, a halott Dénes fölállt, kézbe vette a tulajdon levágott fejét, és elment arra a helyre, ahol az angyal mutatta neki a sírhelyet.

A hívők nagyon korán tapasztalták, hogy Dénes segít, főleg a fejfájósoknak nagyon tud segíteni. Éppen ezért egyike lett a tizennégy segítő szentnek.¹ Képeken onnan lehet őt megismerni, hogy püspöki öltözékben van és a kezében van a feje.

Dénes tudott jól szeretni, és merte vállalni azt, hogy amit a pápa rábíz, azt ő megteszi, ha a pápa küldi, elhagy mindent. A hazáját is. Nem a pápa kedvéért, hanem az Úr Krisz-tusért. hogy az Ő világosságát a pogányoknak elvigye.

A későbbiek folyamán Franciaországból mennyi baj indult ki, amikor nem a hit fényét terjesztették, hanem az ateizmust.

Kérjük meg Szent Dénest, hogy a püspököket, akik tegnap egyek voltak a Szentatyával és egyek voltak vele a fölajánlásban – mellyel a világot, az Egyházat fölajánlották a

¹A tizennégy segítőszent az első századok keresztény vértanúi. Tiszteletük főként német nyelvterületeken és az azokkal szomszédos területeken (így Magyarországon is) terjedt el: György, Balázs, Erazmus, Panteleon, Vitus, Kristóf, Dénes, Cirjék, Ákos, Euszták, Egyed, Margit, Katalin, Borbála.

Szűzanya szeplőtelen szívének –, vegye oltalmába. Segítse a hazatérő püspököket, hogy ennek a följánlásnak a lényegét át tudják adni a híveiknek, a mi püspökeink át tudják adni nekünk. Amen.

Október 14.

SZENT I. CALLISTUS PÁPA vértanú

Szentlecke *1Pt 4,12–19.*
Evangélium *Mt 16,13–19.*

Testvéreim! Az Egyház története mutatja, hogy a pápában az Úr Krisztus mindig olyan főpapot, olyan Pétert ad, amilyenre éppen az adott kornak van szüksége. Nem véletlen, hogy a mostani pápánk, II. János Pál pápa a szocialista táborból való. Mint ahogy nem volt véletlen, hogy a mai szent, Callixtus rabszolgaként született.

Az Ószövetség népe nagyon éles határvonalat húzott, mondván, egyik oldalon vagyunk mi, Ábrahám ivadékai, a másik oldalon vannak a többiek. A rómaiak is húztak ilyen határvonalakat, és azt mondták: vagyunk mi, a művelt, gazdag rómaiak, azután vannak a barbárok, és van egy alja-nép, a rabszolgák, akik nem is emberek, hanem pusztá munkaerő. És ha már munkaerőként nem jöhet számításba, akkor nyu-godtan meg lehet ölni, ez nem gyilkosság. Olyan, mint ami-kor egy beteg állatot agyonvernek.

Callixtus rabszolga szülők gyermekeként született, és a szülei keresztények voltak. Róla hamarosan kiderült, hogy rendkívül tehetséges. Éppen ezért a gazdája sok mindent rábízott, sőt mikor a gazda – akiről nem tudjuk, hogy pogány volt-e vagy keresztény – úgy gondolta, hogy bankot alapít, rábízta Callixtusra. Mert ügyes, okos, rendkívül gyorsan átlátja a helyzeteket, tud bánni a pénzzel.

Igen ám, de Callixtus keresztény volt, s a bank hamarosan csődbe ment. Talán azért, mert Callixtus látott nyomorult embereket, és adott abból, ami fölött rendelkezett. Erre

a gazdája megdühödött és malom mellé ítélte. Ez olyan mun-ka volt, mint mifelénk régen a taposómalom, csak a római malmot körben járva, teljes erővel nekifeszülve kellett hajta-ni. A gazdája látta, hogy ez az ember nem dühöng, nem szítja lázadásra a többieket, hanem szelíden, türelemmel rója a köröket, és valami olyan derű sugárzik belőle, amit ő nem ismer. Fölszabadította.

Ezután a pápa maga mellé vette diakonusnak. Rábízott egy teljes katakombát, és kiderült, hogy a Callixtus tényleg ügyes ember. Nem üzletel, hanem szolgál.

Mint keresztényt elfogták, elítélték, de mert rabszolga volt, nem halálra ítélték, hanem bányamunkára. Három évet töltött Szardínia szigetén kőbányában, rabként. Ekkor követ-kezett a 189-es év, és a császár amnesztiát hirdetett az ilyen elítélteknek. Callixtust is szabadon engedték.

Hazatért Rómába – micsoda tapasztalatokkal! –, és diakonusként szolgált tovább. Már elmúlt 65 éves, amikor a római papság és a hívek úgy látták jónak, hogy ő legyen a következő pápa!

Akkor még nem volt római kúria, nem voltak pápai hivatalok. A pápa éppen olyan ruhában jár, mint a többiek, de a keresztények tudják, hogy ő Péter utóda. Callistus a tapasztalatai birtokában öt év alatt, amíg pápa volt, olyan kérdéseket tudott megoldani, amiket az elődei nem. Ilyen kérdés volt például, hogy vajon ha egy keresztény, szabad, római polgár feleségül vesz egy rabszolganőt, ez a házasság a Egy-házban érvényes-e? Akkor még nem voltak egyetemek meg jogászok, akiket meg lehet kérdezni... Callixtus azonban tudta, hogy a rabszolga éppen olyan ember, mint a többiek. A saját szüleinél látta, hogy ezek éppen olyan hűségben élnek a házasságot, mint a többiek. A rabszolga-lét nem befolyá-solja az ember Isten előtti rangját és méltóságát. És Isten előtti jogi lehetőségeit sem! Mert a

rabszolgaság az embert az emberségében nem érinti. Éppen ezért elrendelte, hogy az Egyházban nem kérdés, hogy valaki rabszolga-e vagy sza-bad. Az a kérdés: meg van e keresztlve? Éli-e a keresztény-ségét? Ha igen, a keresztények egyenjogúak; házasságban is.

Másik nehéz kérdés volt, hogy mi legyen azokkal, akik megtagadták a hitüket? Visszafogadhatók-e? – Voltak, akik azt mondták, hogy írva áll a Zsidókhöz írt levélben, hogy aki egyszer megtagadta a hitét, annak vége.¹ Erre ő, aki megjárta a kényszermunkát, a bányát, azt mondta: Én tudom, mit jelent bányában dolgozni, elítéltként. Amikor valaki előtt fölmerül, hogy engem a kereszténységemért esetleg megölnék, vagy rabszolgamunkára ítélnék és megriad, nem ítélnék fölöttem, itt a földön. Éppen ezért, aki ilyen körülmények között, félelemből megtagadta a hitét, de utána megtér, vissza kell fogadni. Mert ez az ember nem gonosz volt, hanem megfélemlített. S a félelem nagy úr. Ezt ő tudta.

222-ben elfogták, és valószínűleg éppen a rabszolga származása miatt – ezt a római jog nem felejtette el – nem fogták perbe, nem csináltak vele semmit, a börtönében verette agyon a bíró. Azután, hogy a becsületét tönkretégyék, kidobták a börtön ablakán, és azt a hírt keltették, hogy megszökött a felelősségrevonás elől és öngyilkos lett. A hívei pedig tudták, hogy dehogyan lett öngyilkos! Szent vértanú lett!

Ajánljuk oltalmába ennek a szent vértanú pápának a mos-tani pápánkat! Hogy II. János Pál is, aki szintén ismeri ezt a világot, amíg az Úr adja neki az időt, adja hozzá az erőt is, hogy Péter tudjon lenni!

¹vö. *Zsid 10,19–39; 12. f.*

És most, ebben a szentmisében külön emlékezzünk meg azokról a családokról, akik most Rómában vannak. Mert tegnap, ma, meg holnap a családok jubileuma van, és ahogyan egy héttel ezelőtt a pápa hívására a világegyház püspökei voltak ott, most minden ország képviselő családokat küldött, hogy a családok jubileuma megtörténhessék. Tőlünk is vannak ott. Imádkozzunk értük, hogy a képviselőjük igaz lehessen! Hogy tényleg képviselőként lehessenek ott! Aztán fogadni tudják mindazt a kegyelmet, amit a jubileumi esztendő nekik – és általuk nekünk – fölkinál. Amen.

Október 15.

AVILAI NAGY SZENT TERÉZ **egyháztanító**

Szentlecke 2Kor 12,1–10.

Evangélium Mt 15,1–13.

Testvéreim! A szenteket az Egyház nem úgy ünnepli, hogy megemlékezünk valakiről, elcsodálkozunk rajta, aztán azt mondjuk: lehet... előfordulhat..., de ... mi közöm hoz-zá? Nem! Mi a szenteket mindig úgy ünnepeljük, hogy egy-úttal bátorságot is merítünk a példájukból. Mert mindegyikük – a Szűzanyától kezdve a legutóbb szenttéavatott testvé-rünkig bezárólag – beszél, nemcsak szóval, hanem a történe-tével, az életével és a halálával. Mindegyikük arról beszél, hogy „Szeretet az Isten, és az életünket akarja. Figyelj csak! Ennekem megadatott, hogy ekkor és így fölfogjam ezt a szeretetet. Elkezdtem rá válaszolni, és a saját keresztutamat végigjárva megérkeztem

a mennyországba. Légy bátor, fo-gadd el Isten szeretetét és járd a magad keresztútját!” Ezt mondja mindegyik szent, mindig, amikor az Egyházban há-lát adva értük Istennek, ünnepejük őket.

Avilai Szent Teréz, a Nagy Teréz ugyanezt mondja. Ő, aki szinte végigélte a 16. századot, olyan időszakban élt, amikor úgy tűnt, az Egyháznak hamarosan vége lesz. Sokak-nak tűnhetett úgy, hogy az Úr ígérete – „a pokol kapui nem vesznek erőt az Egyházon”¹ – 1500 évig igaz volt, de most az Egyháznak vége. Mégpedig azért, mert belülről szedik szét. Nem külső támadások érik, hanem a reformátorok be-lülről bontják az Egyházat elemeire, s mintha az Egyházban nem volna erre orvosság, életet védő belső ellenállás.

Ennek a legszomorúbb bizonyítékai a fölbomló kolostorok voltak. Sorozatban történt – Németországtól kezdve Franciaországon át, Magyarországot is beleértve –, hogy kolostorok elnéptelenedtek. Már nem fiatal szerzetesek és szer-zetesnők a fogadalmakat semmibe véve eleinte elkezdtek egy olyan világi életet, amit éppen szerzetes hivatásuknál fogva – állítólag – elhagytak, azután egyszer csak vissza-mentek a világba. Tettük igazolására pedig arra hivatkoz-tak, hogy a pápa elárulta az evangéliumot. Voltak azonban őszintébbek is, akik azt mondták: ez a kolostor nem az, amit én kerestem.

Ilyen élményeik a spanyol szerzeteseknek is voltak, akik ha konkrét életüket összevetették az alapító eszméivel meg az evangéliummal, fölismerték, hogy kezdetben bizony más-ként volt! Az alapító mást akart!

Teréz eltöltött Avilában, a kármelita apáca-kolostorban 20 évet. Ő is látta, hogy életük, amit a kolostorban folytat-

¹Mt 16,18

nak, nem olyan, mint amit a kármelita ősregula mond, és az evangéliummal sincs egészen összhangban. Nem követtek el bűnöket, de a vállalt szegénységük meg engedelmességük nem egészen olyan, amilyennek az Úr Krisztus elvárhatná. Terézben és még néhány spanyol szerzetesben volt annyi hit meg volt annyi tartás, hogy nem bontották le a kolostorukat, hanem megújították a kármelita és a ferences rendet.

Teréz egyszer csak elkezdte mondani az előljárónőjének, hogy én szeretnék az ősi regula szerint élni. Fölismerte, hogy ehhez nem föl kell robbantania a kolostort, amiben élt, s amihez őszinte szeretettel ragaszkodott, hanem el kell mennie, és egy olyan kicsi házban kell élnie, amilyenben Názáretben az Úr Krisztus meg a Szűzanya élt. Elengedték.

Amikor püspökökkel tárgyalt ezekről a dolgokról – jóllehet kezdetben hóbortosnak, boszorkánynak nézték ötletei miatt – egyik a másik után fölfogta, hogy ebben a Terézben az istenszeretet működik. Nem a másik embert, nem engem akar megreformálni, hanem önmagát. Keresi azt az igazi evangéliumi életformát, amitől a konkrét életformáink – ha én valóban Krisztus püspöke vagyok, bizony el kell fogadnom – eltértek.

Amikor Teréz elkezdte a rend evangéliumi megújítását, már nem fiatal, 48 éves. És volt bátorsága! Mert engedelmeskedni a kegyelemnek, engedte, hogy Isten szeretete a Megtestesült Igén keresztül Magához vonja őt.

A mai Egyházban is vannak ilyen lelkek. Vannak ilyen kezdeményezések. És Teréz tanít. Az életével, a történetével, a halálával. Tanítja: legyetek bátrak! Merjetek hinni az Isten szeretetének. S kövessétek, mindegyiktek a maga állapotában. Kövessétek a szerető Istent! Amen.

Október 16.

SZILÉZIAI SZENT HEDVIG özvegy, apáca

Szentlecke *Sir* 26,1–11.

Evangélium *Mt* 5,1–12.

Testvéreim! Szent Hedvig 1243-ban, 60 évesen halt meg,¹ a trebnici cisztercita apácák körében. Ez a 60 év az Egyház történelmének is nagy időszaka. Mert ő 10–12 éves, amikor megszületett Assisi Szent Ferenc.² Felnőtt fejjel hallotta a híreket Ferencről, Domonkosról,³ Kláráról⁴ és a kis unokahúgáról, Erzsébetről, a mi Árpádházi Szent Erzsébetünkről.⁵ A család ugyanis, amelybe beleszületett, bajor hercegi família, külön várral, külön kis országgal. A húga Gert-rúd, aki a magyar király, II. András felesége lett.

Hedvig maga olyan Gizella típusú életet élt. Kiskora, éppen úgy, mint a mi Gizellánké,⁶ apácakolostorban folyt, s 10 évesen nyilván megfordult a fejében, hogy Istenem, én itt maradok, ez maga a mennyország...

Igen ám, csak amikor 12 éves lett, jött a papa meg a mama, és közölték vele: kislányom, készülődj, férjhez fogsz menni. Mint a mi Gizellánk. És 12 évesen férjhezadt egy félig pogány világ hercegéhez, Sziléziába. Ez a 12–13 éves kislány pedig fölfogta, hogy igaz ugyan, hogy számára a kolostor, ahol addig élt, maga a paradicsom és a mennyor-

¹*Andechs vára, Bajorország, 1174 k. – †Trzebnica, 1243. okt. 14.

²lásd október 4-én

³lásd augusztus 8-án

⁴lásd augusztus 11-én

⁵lásd november 19-én

⁶lásd május 7-én

szág, de úgy látszik az Úr Krisztus őt valami másra hívja, másra küldi. És ment, engedelmeskedett.

Negyvennyolc éven át szent feleség és hat gyermek szent édesanyja. Közben látta, hogy a nép mennyire nem érti még a kereszténységet. Nem sokat magyarázott, nem kiabált, veszekedett, de az életével megmutatta, mit jelent kereszténynek lenni.

És ahogyan az ószövetségi olvasmány mondta, „boldog volt a férje”, akiben néha fölmerülhetett, hogy okos dolog volt-e az az alamizsna, amit a felesége már megint „eltékozolt”, de látta, hogy élet fakad a felesége szava és tettei nyomán. Maga a férje is szelídült, folyamatosan.

És akkor jönnek a hírek egymás után, hogy otthon, a családi várban baj van. Sőt, a papát megfosztották mindenétől. Lázadás gyanújába került, és a császár elbánt vele. Egyszer csak jött a hír, hogy a hűgát, Gertrúdot a magyarok megölték... Egyik baj érte a másikat.

Hedvig pedig nem perlekedett, nem kérte számon az Úr Krisztustól, hogy Jézusom, én annyit tettem Érted... és ez a válasz?! Megértette, hogy a megváltás útja a kereszt útja. Szelíden, türelemmel, vezekelve, imádkozva mindenkiért adta az életét.

A halála előtt két évvel, miután özvegyen maradt, bevonult abba a kolostorba, melyet a férjével együtt alapított. De alázatból nem tett fogadalmat, mondván, én egy másik utat jártam végig. Valószínűleg azzal is számolt, hogy ha fogadalmat tesz, a következő hónapban megválasztják apátnőnek, amit ő nem akart.

Ugyanakkor nagyon szeretetreméltó vidámságról és humorról is tanúságot tett. A szentekről fennmaradt anekdoták között az egyik legszebb Hedvigről szól. Ismételten megtette ugyanis, hogy ő, a hercegné mezítláb ment a templomba, Isten elé, mondván, a Szűzanyának sem volt cipőkészlete,

és Jézusnak sem. A gyóntatója azonban ráparancsolt: édes lá-nyom, ez hozzád nem illik, légy szíves hordjál cipőt! – Erre Hedvig fogott egy pár cipőt, a fűzőjükkal összekötötte és át-vetette a karján, majd mezítláb elindult a templomba: „hord-ta” a cipőt.

A szentek ilyenek. Főleg a feleségek és az édesanyák, nagymamák fohászkodjanak Szent Hedvighez: segítsen az élet terheit úgy hordozni, hogy azok, akik körülöttünk vannak, és rájuk vannak bízva, ne azt hallják állandóan: ez borzasztó, ... elviselhetetlen, ... mindig csak én, ... mindig csak nekem jut ez a rengeteg feladat! – hanem hadd lássanak szent asszonyokat. Akik mellett a férjek is tudnak szelídülni és jók lenni, a gyerekek is, az unokák is... Talán nem is mindig akkor, azonnal, amikor mellettük élnek és látják a mamát vagy a nagymamát, hanem később... amikor hasonló ne-héz helyzetekbe kerülnek, akkor eszükbe jut majd: „Istenem, a nagymama! Milyen szelíden, mennyi mindent tett!” Jön az azonos helyzet, amikor ugyanezt szenvedte végig: mit is mondott?! Esetleg a nagymama azt mondta: most ne sírjatok, most fogjuk meg a rózsafüzért és imádkozzunk.

Hálát adunk Szent Hedvigért, aki így tudta végigélni az életét. Kérjük meg, engedje meg vele együtt imádkozni majd szentáldozás után a Magnificatot, amit ő is ismert, imádkozott és élt. Amen.

Október 17.

ANTIOCHIAI SZENT IGNÁC püspök, apostoli atya, vértanú

Szentlecke *Fil 2,1–11.*
Evangélium *Jn 12,23–26.*

Testvéreim! A mai szent, Antiochiai Szent Ignác püspök az apostolok utáni nemzedékhez tartozik.¹ A keresztény hagyomány azt mondja róla, hogy ő volt az a kisfiú, akit Jézus – amikor az apostolok azon versengtek egymás között, hogy melyikünk a nagyobb – odaállított közéjük: Nézzétek! Ha nem leszteek ilyenek, mint ez a gyermek, nem mentek be a mennyek országába.²

Annak az Antiochiának lett a püspöke, ahol Szent Lukács is született, ahol Szent Péter volt az első püspök, ahol először nevezték a földtámadott Jézus híveit keresztényeknek.

Antiochia nagy város volt. Amikor ő a püspök, akkor Jeruzsálem már elpusztult, már lezajlott a nagy zsidó háború, Rómában már fölépült a Colosseum. És már szokás lett az, hogy a tartományok kormányzói azon versengtek egymás között, melyikük tud különlegesebb vadállatokat és nevezetesebb keresztény rabokat küldeni Rómába, hogy a császár és a római nép szórakoztatására ezek a halálraítélt rabok ott, a Colosseumban a vadállatokkal küzdjenek.

Egészen kegyetlen ítélet és kivégzési mód volt, ami így szólt: *ibis ad bestias!* – a vadállatok elé mégy. Azaz pusztá

¹*Szíria, 50 körül – †Róma, 110–115 között

²vö. *Mt 18,1–6*

kézzel, ha tudsz, szállj szembe oroszlánokkal, tigrisekkel, leopárdokkal, a legvadabb állatokkal.

Ignác évtizedeken át volt püspök, és nagyon tisztelték, nagyon szerették, nemcsak Antiochiában. De amikor jött az üldözés, elfogták, és a bíró – valószínűleg azért, mert nem mert ott helyben halálra ítélni és kivégeztetni, ennél sokkal jobban tisztelték ezt az öreg püspököt – arra ítélte, hogy Rómában a vadállatok előtt végezze be életét. Talán arra gondolt, hogy Ignác úgysem fog odaérni Rómába, hiszen egy hetvenedik éve után járó ember nem bírja ki a tengeri utat, vagy talán a keresztények lesznek olyan ügyesek, hogy útközben megszóktetik. Mert ez a 2,5–3 ezer kilométeres út legalább egy fél évig tartott, a tengeren át Antiochiából Rómáig.

És vitték. Ahol csak kikötött a hajó, mert a hír megelőzte őt, a keresztények már várták a kikötőben. Ő pedig tanított, végig az úton, mindenütt, ahol megálltak, és leveleket írt. Furcsa módon lehetőséget kapott arra, hogy írjon. Ezek a levelek megmaradtak.

Szent Ignác az akkor már mindenütt jelen lévő Egyházat úgy nevezi: katolikus Egyház. Buzdítja a híveket: legyetek egyetértők. Ne szakadjatok pártokra. És amikor az Eucharisziát ünneplitek, a püspökötök köré gyűljetek össze. Ne szóródjatok szét. A püspöknek úgy engedelmeskedjete, mint Krisztusnak magának.

Küldött egy levelet előre a rómaiaknak, amiben azt kéri: „Engedjete meghalni! Meg ne tegyéte azt, hogy megvesztegetéte az őreimet; vagy azt az utolsó bírót, akinek még rá kell ütnie a pecsétet a halálos ítéletemre. Ne legyetek az ellenségeim! Ha nem hagyto meg halni, akkor ti nem tudto igazán szeretni. Akkor az ellenségeim vagyto. Engedjéte – írja ez az öreg püspök –, engedjéte, hogy a

vadállatok foga mint Krisztus tiszta búzáját megőröljön. Hogy kenyere lehessen Krisztusnak.” És megtörtént.

Amiket ez az öreg püspök mond, azóta folyamatosan hangzik a szentek ajkán, és minden keresztény életben valamilyen formában megvalósul. Mert úton vagyunk, úton vagyunk a halálunk felé. Valószínűleg nem vadállatok esznek meg minket, de ebből a földi életből ki kell lépünk. Jó erre készülni. Hiszen az életünk nem kialszik, hanem – amint ő mondja, ez az öreg püspök – meg fogunk születni arra az életre, amelyik az Atyától való.

Aki jól hal meg – mindenki, és adja Isten, hogy mi is – megszületik arra a másik, örök életre, ahol az Atya megtisztelteli mindazokat, akik a maguk bármilyen kicsi módján, de a maguk módján szolgáltak Krisztusnak. Imádkozzon értünk ez a vértanú püspök, hogy az életünk adta lehetőségekkel jól éljünk, és ahogy csak lehet, szolgáljunk az Úrnak. Amen.

Október 18.

SZENT LUKÁCS **evangélista**

Szentlecke *2Tim 4,9–17.*

Evagélium *Lk 10,1–9.*

Testvéreim! Szent Lukács püspökként lett vértanú. Szent Pál tanítványa, orvosa, de mi általában csak úgy beszélünk róla, hogy Szent Lukács evangélista, akinek a négy evangélium közül a harmadikat köszönjük, meg az Apostolok Cselekedeteit. Ma megköszönjük az Úrnak, hogy adta Egyházá-

nak ezt a hellén műveltségű, szír vagy görög származású embert, aki már meglelt férfi, gyakorló orvos Antiochiában, amikor a pogányok között is kezdett terjedni a hír, hogy mi történt Jeruzsálemben.

Lukács mint orvos ismerte az ember nyomorúságát, és rájött, hogy az embernek igazában nem a teste beteg, hanem a lelke. Azért nem lehet meggyógyítani a testet, mert a lélekkel van valami baj. Amikor azután megérkezett a városba Barnabás, majd Pál is, és elkezdték hirdetni a föltámadott Krisztust, Lukács az elsők között volt, aki meghallotta a megváltás örömhírét.

Orvosként tudta, hogy mielőtt azon kezd gondolkodni, mifajta gyógyszer kell a betegnek, előtte meg kell állapítania, mi a baja. Mert ha nem a bajára ad orvosságot, rosszabb lesz az állapota, mint előbb volt, nagyobb kárt okozhat neki, mint a betegsége. Ezért elindult, hogy utánajárjon a hallott dolgoknak.

A hagyomány úgy tudja, hogy először megkereste a Szűzanyát. Leült a lábához és kérdezte, hallgatta és följegyezte a hallottakat. Följegyezte a Magnificatot. A Szűzanyától magától hallhatta az Angyali üdvözlés történetét, a Betlehemben történeteket, a karácsonyt, Jézus gyermekkorát.

Azután ment és megkereste azokat, akik hallották a tanító Krisztust, s kikérdezte őket. És neki, a pogány, hellén műveltségű, Izraelben idegennek, fölillant az a nagy igazság, hogy miként a próféták által az Úr mondta, hogy Jeruzsálemben történik majd a megváltás, megtörtént! Jeruzsálemből jön az Élet Igéje. A föltámadás evangéliuma. Meg-történt az, amit az áldozati bakok és a bikák vére végig az egész Ószövetségen képtelen volt megtenni: az Olajfák hegyén vérrel verítékező és a kereszten értünk meghalt Krisztus vére meghozta a megváltást, a bűnbocsánatot.

Lukács boldog volt, mert a tulajdon bőrén, a tulajdon életében tapasztalta, hogy ez a Názáreti Jézus által hozott megváltás, az Isten Fia által hozott megváltás tényleg mindenkié. Nincs kötve sem helyhez, sem néphez, sem fajhoz. Semmihez. Az emberé. Mindenkié. Ezek után megírta az evangéliumot és megírta az Apostolok Cselekedeteit.

Megköszönjük neki, és jó tudnunk, hogy aki az újszövetségi Szentírással ismerkedni akar, annak tanácsos Szent Lukács evangéliumával kezdenie az evangéliumok olvasását, mert az ő logikája, ahogyan ő gondolkodik, a legközelebb áll hozzánk a szentírók közül.

És külön köszönjük neki a Magnificatot meg a Benedictust, amit az Egyház reggel, este, minden áldott nap a zsolozsmában imádkozik.

Kérjük meg őt, hogy ebben a szentmisében, majd a szent-áldozás után, amikor elmondjuk a Magnificatot, imádkozzon velünk együtt, és ő kérje meg a Szűzanyát, engedje, hogy vele együtt imádkozzuk. De ne csak a Magnificatot, a rózsafüzért is, s általában minden imádságunkat, hogy az üdvözítő Krisztus, Mária Fia, aki a vérével megváltott minket, mindegyikünket, életet tudjon nekünk adni. Amen.

Október 19.

KANADAI VÉRTANÚK **Brébeuf Szent János és társai**

Szentlecke *IKor 1,18–25.*
Evangélium *Mk 10,17–30.*

Testvéreim! Amikor az első századok régi vértanúit ünnepeljük, mindig arról van szó, hogy egy pogány, keresztényellenes hatalom olykor lecsap a keresztényekre és kegyetlenül irtja őket. A keresztények pedig inkább meghalnak, mint hogy megtagadják Krisztust.

A mai, kanadai vértanúknak a sorsa egy kicsit más.

Írják az 1600-as évek első évtizedeit, és Amerikában vagyunk. Akkor már egy évszázada a spanyolok és a portugálok hódítják Mexikót, Dél-Amerikát, nagyjából már meg is hódították, és térítenek. Az őslakosok, az indiánok kisebb-nagyobb ellenállás után be is fogadták ezeket a spanyol, portugál hódítókat és misszionáriusokat, akik katolikusok voltak.

1600 után azonban megkezdődött a franciák és az angolok között a nagy versenyfutás Észak-Amerikáért. Nagyon hamar kiderült, hogy Észak-Amerika déli része, a mai Amerikai Egyesült Államok területe bizony az angoloké lesz. Kanadáért pedig eszeveszett harc kezdődött az angolok és franciák között.

Miközben ott ez a versengés zajlott, a francia jezsuiták misszionálni indultak erre a kanadai területre. Tudták, hogy nehéz lesz Krisztus keresztjével megjelenni fegyverek közepette. Tudták, hogy az indiánoknak – akik sokkal keservebben tapasztalták meg a bőrükön azt, amit most mi tapasztalunk Európa közepén a multik részéről –, akik látták, hogy elrabolják a földjeiket, irtják az erdőt, elűzik őket őseik föld-jéről, ilyen körülmények között fehér emberként arról be-szélni, hogy „felebaráti szeretet”, meg „megbocsátás”, meg „irgalmasság”, „jószág” ..., ezek a misszionáriusok tudták, hogy ez szinte örültség. Okosabb lenne kívánni, amíg ez a fegyveres vita eldől, s utána kísérelni meg a missziót.

De nem várták meg, hanem az 1630-as évek végén elindultak. Első kísérletük azzal végződött, hogy nekik, franciáknak az angolok azt mondták: vagy eltűntök innen 24 órán belül és visszahajóztok Franciaországba, vagy mi fogunk kiirtani titeket. Nincs helyetek itt! Erre visszajöttek.

Amint azonban megtörtént a békekötés a franciák és az angolok között, a jezsuiták azonnal elindultak újra. És mit találtak ott?! Azt találták, hogy épp indián törzsek fordultak egymással szembe. Akik a franciákat fogadták be, azokkal szembefordultak azok, akik az angolokkal szimpatizáltak. Illetve, aki nem akart meghódolni egyiknek sem, az mind a kettővel elkezdett a maga indián módján háborúzni, mondván, ti elárultatok őseink földjét és isteneit. Ebbe a fölkavarodott világba érkezett a nyolc francia jezsuita.

Kezdenek misszionálni, kezdik hirdetni a megfeszített Krisztust, és csodák csodája, halló fülekre találtak. Nem tömegekre, de akadtak az indiánok között, akik fölfigyeltek arra, mit is mondanak ezek! Ezek, akik sápadtarcúak ugyan, de nem a gyémántot keresik nálunk, meg nem a legfinomabb prémeket rabolják el tőlünk, nem irtják ki erdeinket, hanem jönnek, szegényen – még szegényebbek, mint mi –, és jót tesznek velünk. Meggyógyítják a betegeinket. Nem kérnek semmi mást, csak egy pohár vizet meg egy darab kenyeret. Lassan megnyílt az indiánok szíve.

De megint adódott egy hadihelyzet, és az egyik indián törzs kiirtotta a másik törzset, vele együtt ezeket a jezsuitákat is. De akkor már az indiánok között volt néhány keresztény, és, mint mindig, a vértanúk vére magvetés lett.

A fehér embernek tudnia kellene, és pedig szegénykezve kellene tudnia, hogy az indiánokat Amerikában lényegében kiirtották. Akik életben maradtak, azokat szépen hangzó neví helyekre, „rezervátumokba” gyűjtötték össze. Európában

ugyanezt az intézményt úgy hívják, hogy *koncentrációs tábor*. És az indiánok kivesztek.

Ezek a jezsuita vértanúk, akik ismerik Amerikának ezt a fájó sebét, a mi példaképeink abban, hogy aki szereti az Úr Krisztust és kapja Tőle a feladatot – missziós küldetést –, az a legképtelenebb helyzetekben is elindul, és a többiek, az otthon maradt Egyház támogatásával megteszi azt, amit megtehet.

Ezek a szent vértanúk imádkozzanak Amerikáért, hogy a kereszténység élni és teremni tudjon azon a földön, ahol az ő életük, az ő vérük volt a magvetés. Amen.

Október 23.

KAPISZTRÁN SZENT JÁNOS ferences áldozópap

Szentlecke *Ef 6,10–20.*

Evangélium *Lk 10,1–9.*

Testvéreim! Ma Kapisztrán Szent Jánost¹ ünnepeljük, a nagy ferencset, aki a 15. század első felében – lehet mondani – megmentette a ferences rendet. Ragyogó világi pályán indult, egy városnak volt már a kormányzója, amikor átélte ennek a világnak a forgandó és mulandó voltát. Assisi Szent Ferenchez² hasonlóan börtönben fedezte föl, hogy nincs értelme olyan dolgokért odaadni az életet, ami tegnap volt és ma nincs. Életet adni csak az örökkévalóért érdemes.

Ferences lett, s meglátta, hogy még a ferences renden belül is mennyi emberi gyarlóság, mennyi megalkuvás van. Észrevette – az 1420-as években –, hogy az Egyházat érik bírálatok, és a támadások nem mind hazugságon alapszanak. Ezért előbb ő maga, majd vele együtt azok, akik hallgattak rá a ferences rendben, újra elindultak az evangélium útján. Megtették azt, amit az Úr mondott.

Ő vette észre azt is, hogy a törökök komoly veszedelmet jelentenek az Egyházra. Fölfogta, hogy azok a hírek, amik keletről jönnek, nem az ezeregy éjszaka meséi közé tartoznak, hanem az iszlám egyre erősebb, és tényleg a kereszténység ellen fog támadni.

Találkozott Hunyadi Jánossal, és ők ketten Nándorfehérvárnál 1456-ban még meg tudták állítani a törököket. De –

¹*Capestrano, Itália, 1386. június 24. – †Újlak, 1456. október 23.

²lásd október 4-én

és ezt János érezte – ő az életét fogja adni a kereszténységért. Az Egyházért.

Két héttel a győzelem után eltemette Hunyadi Jánost, s két hónappal később – a mai napon – ő maga is meghalt, a vértanúságnak egy külön fajtájával. De meghagyta – amint írásaiban is mindig vallotta –, hogy nagyon szeretné a papokat meg a szerzeteseket megszólítani és buzdítani arra, hogy igazak legyenek, hogy amit tanítanak, az hihető legyen, és merjék odaadni az életüket az örökkévaló dolgokért.

Mi magyarok pedig ma emlékezünk 1956-ra is. És nemcsak egy napra, hanem hetekre, hónapokra, évekre – amikor magyar testvéreink (azok is, akik nem voltak katolikusok) igazában örökkévaló dolgokért az életüket adták. Az igazságért, a becsületért, a hitért, a vallásszabadságért. Egy utcai ütközetben, vagy a börtönben. Kivégezték őket, vagy éppen belehaltak a börtön megpróbáltatásaiba.

Kapisztrán Szent János a mennyországban gyűjtse maga köré ezeket a magyar testvéreinket! Imádkozzanak mindnyájan értünk, magyarokért. Hogy mi is, mindegyikünk a maga módján merjük elfogadni és vallani, hogy életet adni csak az örökkévaló dolgokért érdemes és szabad. Az Úr pedig azokat a testvéreinket, akik az életüket adták a testvéreikért, jutalmazza meg a szeretetükért! Amen.

Október 24.

CLARET SZENT ANTAL MÁRIA
püspök

Szentlecke *1Pt 5,1–14.*
Evangélium *Jn 10,11–18.*

Testvéreim! Ha megkérdeznék valakit, mondja meg, mit tart fontosnak a 19. században, legtöbben azt felelik, hogy 1848-at, az európai forradalmakat vagy a Kommunista Kiáltványt. Pedig a 19. századnak is megvannak a nagy szentjei: Bosco Szent János,¹ Viennei Szent János,² Lisieux-i Szent Teréz³ és a ma ünnepelt szent, Claret Szent Antal.

Antal fiatal korában a tulajdon bőrén tapasztalta meg, mit jelent az iparosodás. Mit jelent az, hogy tevékenységekből, amiket nagyon sokáig, évezredek át otthon az édesanyák, nagymamák, vagy egy-egy mesterember folytatott, egyszer csak nagyüzem lesz. Üzlet lesz, piac lesz belőle. És mi min-den jár ezzel!

Ezt ő úgy élte meg, hogy a papa takácsmester volt, aki évezredek hagyományok alapján tudta, hogy ő nagy családot szeretne, a felesége mellett sok gyerekkel. Tíz gyermeke volt tehát, s az ötödik Antal, a mai szent, aki 3–4 éves korától – természetszerűen és magától értetődően – tett-vett a takácsok körül: vitte a fonalat a mamának, figyelte, hogyan dolgozik a papa a szövőszéken, és mire tizenegynéhány éves, addigra érezte, hogy az ujjában bizserég a mesterség.

¹lásd január 31-én

²lásd augusztus 4-én

³lásd október 1-jén

Ugyanakkor a szíve mélyén hallotta a hívást: „Antal! Gyere utánam! Neked papnak kellene lenned.” Gyakran ült már a szövőszék mellett, és körülötte minden azt sugallta, hogy hamarosan megnősül és folytatja apja mesterségét.

Följegyezték róla, hogy a szívében egyre nagyobb lett a fájdalom, hogy nem lehet pap. De imádkozott: „Istenem! Nálad minden lehetséges. Én szövök és tanulom a mesterséget, apám kedve és akarata szerint, de... Te tudod, hogy én hallom a hangot, ami hív, és ha akarod, akkor megtörténik az, amire Te hívsz engem.”

S Antal még nem volt 18 éves, amikor a papa egyszer csak azt mondta: „Fiaim, menjetek el. Menjetek el Barcelonába. Keressetek magatoknak munkát. Tönkrementünk.” – Ekkor élte át Antal, hogy a szövő nagyüzemmel szemben a kis takácsok versenyképtelenek. Egyik a másik után tönkrement, földadta foglalkozását.

Antal dolgozni kezdett egy szövőüzemben, és kiderült, hogy tényleg az ujjában van a mestersége. A tulajdonos észrevette, és azt mondta neki: „Antal! Kinevezlek művezetőnek. Látom, hogy egyik ötlet a másik után pattan ki a fejedből, és a szövetek, amiket mi csinálunk, ha a te mintád szerint csináljuk, szebbek és jobbak a többieknél. Vezesd az üzemet!”

Antalban azonban már más elhatározás érlelődött meg, és azt válaszolta: „Uram, köszönöm a bizalmát, köszönöm, hogy eddig itt lehettem, de itt van a felmondólevelem. Én elmegyek.” – „Hová még? Ki csábított el? Ki ajánlott többet?” – „Senki. Én elmegyek papnak.” – És elment.

Mikor pappá szentelték, tapasztalatból tudta, hogy a nagyüzemekbe behajszolt emberek mennyire sebezhetőek. Egyrészt anyagilag vannak kiszolgáltatva a munkaadóiknak, másrészt műveletlenek, azaz képtelenek helyesen tájékozódni.

Ezért legfontosabb feladatának tartotta, hogy olvasnivalót adjon ezeknek embereknek a kezébe, illetve kérte a püspö-két, hogy ne kösse őt plébániához. Engedje meg, hogy misz-sziókat tartson munkásoknak és lelkipásztorilag elhagyatott vidékeken.

Járta Spanyolországot, és ezeknek az egyszerű embereknek, akik nagyon hamar megtudták róla, hogy a minap még szövőmunkás volt, érthetően el tudta mondani az evangéliumot. És el tudta nekik mondani, hogy akármilyen nyomorultak vagytok, a becsület, meg a hit, meg az igazság, meg a jóság, meg a türelem több, mint a forradalmak. Közben ugyanis jöttek a forradalmi évek.

A legnagyobb megdöbbenésére kinevezték a világ túlsó végén lévő spanyol gyarmat, Kuba szigetének érsekévé. Amikor megérkezett, látta, hogy a cukornád-ültetvényeken ugyanaz a folyamat játszódik le, mint otthon a takácsokkal. Es ott is hallani kezdték a szót az emberek. Megértették, amiket ez az Antal püspök mondott. Mert amikor őt hallgatták, kezdett kinyílni a szemük, kezdték látni, hogy azok az agitátorok, akik a munkaadóik meg a katolikus Egyház ellen uszítják őket, hazudnak. Antalnak pedig csaknem ráment az élete erre. Meg akarták ölni azok, akik a hazugsággal – Antal tanítása miatt – nem érték célt.

Egyszer csak levelet kapott a spanyol királynőtől: „Érsek úr! Sürgősen csomagoljon és jöjjön haza!” Hazaérve azt remélte, hogy megkapja a fölmentését, s mehet vissza misz-szionálni. De a királyné közölte vele: „Érsek úr! Azt szeretném, ha itt lenne a közelemben, a gyóntatóm lenne, és megtámasztaná a királyi házat.”

Antal püspök nem azt mondta, hogy „rendben, kérek egy lakosztályt itt, a királyi palotában, X fizetést, Y nyugdíjat”, hanem azt mondta: három feltétellel fogadom el a felkérést: 1) ne kelljen itt laknom a királyi palotában; 2) ne kelljen

beavatkoznom soha politikai kérdésekbe; 3) ne kelljen várakoznom: ha őfelsége valamit akar, én jövök, de azonnal fogadjon.

Egy szent püspök, aki látta az iparosodó társadalom és az iparosodó Európa bajait, és látta az orvosságot is. Jó tudunk, hogy ezekben az 1850-es években történt a Szeplőtelen Fogantatás dogmájának a kihirdetése, és ekkor történtek a lourdes-i jelenések. Antal püspök nagyon, de nagyon szerette a Szűzanyát és tisztelte a Szűz Szeplőtelen Szívét. Azt a kis társaságot, amit a misszionáló szerzetnek alapított, úgy nevezte el, hogy a *Szűz Mária Szeplőtelen Szívének Fiai*. 70 évvel később Fatimában a Szűzanya azt kérte, hogy az én Szeplőtelen Szívemnek ajánljátok föl a világot.

Imádkozzon értünk ez a szent püspök, mert a problémák, amikkel ő találkozott, s amikre ő megoldást is tudott adni, jelen vannak a mi világunkban is. Segítsen nekünk hinni! Segítsen szeretni a Szűzanyát. Amen.

Október 25.

BOLDOG MÓR **püspök**

Szentlecke *2Kor 5,14–21*.

Evangélium *Mt 23,8–12*.

Testvéreim! Boldog Mór¹ az első magyar keresztény nemzedékhez tartozik Szent István korában. Szent István király uralkodásának első évtizedében volt kisiskolás Szent

¹*Magyarország, 1000 körül – †Pécs, 1070 körül

Márton hegyén, a mai pannonhalmi bencés kolostorban. Ez azt jelenti, hogy 1000 körül születhetett. Inkább 1000 után mint előbb, és keresztény családban született. A szülők, akik – úgy tűnik – előkelő emberek voltak, a kicsi Mórt beadták a bencés kolostorba, hogy a szerzetesek neveljék.

Az ő sorsa is olyan, mint a magyar szenteké általában: hosszú időnek kell eltelni, amíg megkapják az őket megillető megbecsülést. Mór boldoggá avatását az 1840-es években indította el az akkori pécsi püspök. A 19. század végén hagyta jóvá XIII. Leó pápa, hogy mi magyarok a mennyországban lévő Mórt boldogként tiszteljük.

Amikor döntött a sorsa fölött, Mór úgy érezte: nekem itt kell maradnom a bencések között, szerzetesként kell szolgálnom az Urat, meg a testvéreimet. Jó szerzetes lett.

Szent Imre legendájából tudjuk, hogy amikor Imre, atyja kíséretében meglátogatta Szent Márton monostorát, hét csókkal köszöntötte Mórt. Minden szerzetest csókkal köszöntött, de erényeik szerint kevesebb vagy több csókkal üd-vözölte őket. Az imádságos lelkek ugyanis – amilyen Imre is volt – másképp látják a világot: fölismerik Isten és a Szentlélek jelenlétét egymásban. Imre a hét csókkal azt jelezte, hogy a szerzetesek között Mór a legkiválóbb. Éspedig azért, mert a tisztaságát érintetlenül őrzi kicsi kora óta.

Azután Mór apát lett. A szerzetestársai észrevették, hogy rá lehet bízni az egész közösséget, Krisztusban jó atyja lesz a többieknek.

Imre herceg még életben volt, amikor királyi futár érkezett a monostorba és átadott az apátnak egy pecsétes levelet. A levélben ez állt: „Apát úr! Bonipert, a pécsi püspök meghalt. Úgy akarom, hogy te légy Pécs második püspöke.”

Következik 16 év, amiből 8 év boldog, építő, lendületes korszak István király uralkodása alatt. Mórnak azonban mint püspöknek érzékelnie kellett, hogy ebben az országban

még jelen van a pogányság. Még sokat kell küzdeni, szenvedni ezért a népért, hogy igazán keresztény legyen. Nyolc évvel Szent István halála után, 1046 szeptemberének végén pedig jött a hír, hogy Gellért püspököt meg 5-6-7 társát a Kelen hegyen megölték.¹

Mór megérezte, hogy ez most egy olyan pillanat, amikor a pogányság visszaveheti a magyarságot. Nyilván sokat imádkozott, sokat vezekelt. Magyarország katolikus maradt.

Ezután következik Mór püspök életének húsz esztendeje, amikor mindazt a rombolást, amit a Vata-féle lázadás művelt, újjá lehetett építeni. A sebeket gyógyították, a lerombolt épületeket fölépítették.

Boldog Mór 1070-ben, 70 éves kora körül halt meg. Ismeri Magyarország problémáit, gondjait, bajait – örömeit is. Miközben halát adunk érte, köszönjük meg neki is, hogy olyan jó szerzetes, olyan jó püspök volt. Kérjük, imádkozzon értünk, mai magyarokért, hogy amikor a pogányság próbálja visszahódítani a keresztény magyarságot, mi keresztények, katolikusok hűségesek tudjunk maradni a hitünkhöz! Amen.

¹lásd szeptember 24-én

Október 28.

SZENT SIMON ÉS JÚDÁS TÁDÉ apostolok

Szentlecke *Júd 17–24.*
Evangélium *Lk 6,12–23.*

Testvéreim! Az apostolok személyében az Úr Krisztus megmutatta, hogy minden ember, minden személyi alkat és mindenféle sors alkalmas az üdvösség befogadására – amennyiben hisz.

Ugyanezt mutatja minden népben, s ezt mutatja meg ben-nünk is, és mindenkiben, aki befogadja az Igét, s engedi, hogy a kegyelem átformálja és üdvözítse.

Simon az egyik különlegesség az apostolok között. Magyarul úgy szoktuk mondani, hogy ő Buzgó Simon, amiről az jut az eszünkbe, hogy jámbor, vallásos, a többieknél buzgóbb ember. Igen ám, csakhogy ő nem buzgó, hanem „zeló-ta” volt. Ma azt kellene róla mondanunk, terrorista volt, aki a rómaiak uralma ellen bármire képes volt: nem számított az élet, nem voltak gátlásai, néha csak összevillant a tekintete a barátjával, és már le is szúrtak egy rómit. – És mégis apos-tol lett. Mert fölfogta, hogy sem Izrael, sem az ember üd-vössége nem gyilkosságokból születik. Nem erőszak hozza létre, hanem a kegyelem, ami a bűnbocsánattal kezdődik el, áldozatokkal folytatódik és a föltámadással teljesedik be.

A másik apostol egyéniség Júdás Tádé, aki Jézus rokona, unokatestvére. Ő az, akit a lehetetlen dolgok segítő szentjeként tisztelünk. Képeken (mint a mi templomunk egyik mellékoltárán is) arról lehet megismerni, hogy arcképet tart a kezében, amely mintha a saját képmása volna. De nem az,

mert a figyelmesebb szemlélő észreveszi, hogy Tádé apostol a kezében Jézus arcképét tartja. Vonásaik hasonlóságával a művészek a rokonságukat akarják érzékeltetni.

Az apostolok széteszlásakor ők Kelet felé indultak és Perzsiába mentek. Arra a földre, ahonnan valamikor nagyon régen Ábrahám elindult, s ahol Izrael a babiloni fogságban volt. Azon a földön hatalmas zsidó diaszpóra volt, és – mint a többi apostolnak a sorsában és küldetésében látni – nyilván ők is először a zsinagógában hirdették, hogy Jézus a Krisztus.

Pontosabban: megérkeztek a városba, szombatn elmentek a zsinagógába, és mikor az zsinagógai előljáró fölszólította a jelenlévőket – és ez a fölszólítás a diaszpórában mindig a Jeruzsálemből vagy a Palesztinából jötteknek szólt –, hogy mondják el, van-e valami újság, van-e valami mondanivalótok, egyikük fölkelt, de nem arról kezdett beszámolni, hogy itt megütköztünk a rómaiakkal, ott készülődik egy nagy csata meg összeesküvés, hanem elkezdett arról beszélni, hogy mi láttuk a föltámadt Jézust! Testvérek! Képzeljétek el! Amit a próféták mondtak, mi láttuk, hogy beteljesedett! És kezdtek elmondani, mit éltek végig Jézus mellett. Hirdették az evangéliumot.

Akiknek volt füle, meghallotta a nagy örömhírt, kinyílt a szíve, megkeresztelkedett. De mindig voltak olyanok, akiknek megkeményedett a szíve, s evangelizáló testvéreiket föl-jelentették. Azzal adták át a pogányoknak, hogy vigyázza-tok velük, mert ezek fölforgató lázadók, és lázítanak. Meg is ölték őket, Simont kettéfűrészelték, Júdást agyonverték.

Mi pedig ünnepeljük őket. Hálát adunk értük az Úrnak, és boldogan valljuk az egy szent, katolikus és apostoli A-nyaszentegyházban azt az evangéliumot, amit ők is hir-

dettek, amiért meghaltak. Az Egyház hirdeti, mi pedig elfogadjuk és éljük, hogy az üdvösség útja nem az erőszak, nem a gyilkosságok sorozata, hanem a bűnbánat, a hit, a szeretet és a szolgálat. Amen.